

**T.C.
YARGITAY
3.HUKUK DAİRESİ**

**ESAS NO : 2022/6323
KARAR NO : 2022/8692
K. TARİHİ : 10.11.2022**

MAHKEMESİ: İSTANBUL BÖLGE ADLİYE MAHKEMESİ 49. HUKUK DAİRESİ

İLK DERECE MAHKEMESİ: İSTANBUL ANADOLU 5. SULH HUKUK MAHKEMESİ

Taraflar arasında ilk derece mahkemesinde görülen menfi tespit davasının reddine dair verilen hüküm hakkında, bölge adliye mahkemesi tarafından yapılan istinaf incelemesi sonucunda; davacı vekilinin istinaf başvurusunun esastan reddine dair verilen hükmün, süresi içinde davacı vekili tarafından temyiz edilmesi üzerine; temyiz dilekçesinin kabulüne karar verildikten sonra, dosya içerisindeki bütün kağıtlar okunup gereği düşünüldü:

Y A R G I T A Y K A R A R I

1

Davacılar; davacı şirket ile davalı arasında 15/02/2020 başlangıç tarihli kira sözleşmesi imzalandığını, diğer davacının sözleşmede kefil olarak imzasının bulunduğunu, kiralanda tadilat yapılması ve araya pandemi sürecinin de girmesi nedeniyle 15/06/2020 tarihi itibarıyla kiralanda faaliyete başlayabildiklerini, 27/11/2020 tarihinde işyeri açma ve çalıştırma ruhsatı talebinin, yapı ile ilgili 04/05/2006 tarihli yıkım kararı bulunduğu gerekçesiyle, belediye tarafından 30/11/2020 tarihli cevapla reddedildiğini, kiralananın hiç kullanılmadığından sözleşmenin 28/12/2020 tarihli ihtar ile feshedildiğini ileri sürerek, taraflar arasındaki sözleşmeden kaynaklı davalıya borçlu olmadıklarının tespitine karar verilmesini istemişlerdir. Davalı, davanın reddini dilemiştir.

İlk derece mahkemesince; davacıların menfi tespit davası açmasında hukuki yararı bulunmadığı gerekçesiyle, davanın usulden reddine karar verilmiş; karar, davacılar tarafından istinaf edilmiştir.

Bölge adliye mahkemesince; takipten önce açılan menfi tespit davasında borçlunun borcu olmadığına hemen tespitinde korunmaya değer bir hukuki yararı bulunmadığından davanın reddine karar verilmesinin hukuka uygun olduğu gerekçesiyle davacıların istinaf başvurusunun esastan reddine karar verilmiş; karar, davacılar tarafından temyiz edilmiştir.

18/12/2018 tarihli Resmî Gazete 'de yayımlanan 7155 sayılı Kanun'un 20. maddesi ile 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'na (TTK) eklenen 5/A maddesinde; "(1) Bu kanunun 4'üncü maddesinde ve diğer kanunlarda belirtilen ticari davalardan, konusu bir miktar paranın ödenmesi olan alacak ve tazminat talepleri hakkında dava açılmadan önce arabulucuya başvurulmuş olması şartıdır.

(2) Arabulucu, yapılan başvuruyu görevlendirildiği tarihten itibaren altı hafta içinde sonuçlandırır. Bu süre zorunlu hallerde arabulucu tarafından en fazla iki hafta uzatılabilir." düzenlemesi ile;

6102 sayılı TTK'nın geçici 12. maddesinde; "(1) Bu kanunun dava şartı olarak arabuluculuğa ilişkin hükümleri, bu hükümlerin yürürlüğe girdiği tarih itibari ile ilk derece mahkemeleri ve bölge adliye mahkemeleri ile Yargıtayda görülmekte olan davalar hakkında uygulanmaz." düzenlemesi getirilmiştir.

Ayrıca, 6325 sayılı Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunu'na (HUAK') "Dava Şartı Olarak Arabuluculuk" başlığı ile 18/A maddesi eklenmiş olup, 6325 sayılı HUAK'nın 18/A maddesinin 2. fıkrasında; "Davacı arabuluculuk faaliyeti sonunda anlaşmaya varılamadığına ilişkin son tutanağın aslını veya arabulucu tarafından onaylanmış bir örneğini dava dilekçesine eklemek zorundadır. Bu zorunluluğa uyulmaması halinde mahkemece davacıya, son tutanağın bir haftalık kesin süre içinde mahkemeye sunulması gerektiği, aksi takdirde davanın usulden reddedileceği ihtarını içeren davetiye gönderilir. İhtarın gereği yerine getirilmez ise dava dilekçesi karşı tarafa tebliğe çıkarılmaksızın davanın usulden reddine karar verilir. Arabulucuya başvurulmadan dava açıldığının anlaşılması halinde herhangi bir işlem yapılmaksızın davanın, dava şartı yokluğu sebebiyle usulden reddine karar verilir." düzenlemesi bulunmaktadır.

Bu düzenlemelere göre; 01/01/2019 tarihinden sonra konusu bir miktar paranın ödenmesi olan alacak ve tazminat talepleri hakkında açılan davalarda, dava açılmadan önce arabulucuya başvurulmuş olması dava şartıdır. Dava açılmadan önce uyuşmazlıkla ilgili arabulucuya başvuru halinde, son tutanağın aslının veya arabulucu tarafından onaylanmış bir örneğinin dava dilekçesine eklenmesi zorunludur. Arabulucuya başvurulmadan doğrudan dava açıldığının anlaşılması halinde herhangi bir işlem yapılmaksızın davanın dava şartı yokluğundan usulden reddine karar verilecektir.

2

Yapılan bu açıklamalar ile yasal düzenlemeler ışığında somut olay değerlendirildiğinde; menfi tespit istemine ilişkin davanın, tacirler arasındaki ticari nitelikteki kira sözleşmesinden kaynaklandığı, davanın konusunun bir miktar para alacağına ilişkin olduğu, davanın 30/12/2020 tarihinde 6325 sayılı HUAK'ın 18/A maddesinin 2. fıkrasına göre arabulucuya başvurulmadan, doğrudan açıldığı anlaşılmaktadır.

Bu itibarla, bölge adliye mahkemesince; ilk derece mahkemesinin dava şartı yokluğu nedeniyle usulden red kararının gerekçesinin, dava açılmadan önce arabuluculuğa başvurulmadığından dava şartı yokluğu nedeniyle usulden reddine, şeklinde değiştirilmesi gerekirken, yazılı gerekçe ile istinaf başvurusunun esastan reddine karar verilmiş olması usul ve kanuna aykırı olup bozmayı gerektirir.

Ne var ki, temyiz olunan bölge adliye mahkemesi kararı sonucu itibariyle doğru olduğundan, gerekçesinin değiştirilerek ve düzeltilerek onanması, HMK'nın 370 inci maddesinin dördüncü fıkrası gereğidir.

SONUÇ: Yukarıda açıklanan nedenlerle bölge adliye mahkemesi kararının gerekçesinin değiştirilmiş ve düzeltilmiş bu şekli ile ONANMASINA, peşin alınan temyiz harcının istek halinde temyiz edene iadesine, dosyanın ilk derece mahkemesine, kararın bir örneğinin de bölge adliye mahkemesine gönderilmesine, 10/11/2022 tarihinde oy birliği ile karar verildi.